

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1,6. uri popoldne.

Štev. 276.

V Ljubljani, v petek 30. novembra 1888.

Letnik XVI.

Iz Hrvatske.

(Izviren dopis.)

Vsaka revolucija ima svojo reakcijo, pa tako tudi agrarne premembe. S kolikim veseljem so pozdravljali liberalci nove postave o popolni svobodi državljanov, in posebno še kmetov, da si bodo s svobodo pomagali in v vsakem pogledu napredovali. Ali ravno nasprotno se je zgodilo, kakor nas vsakdanja skušnjava uči. Ravno neomejena svoboda je upropastila kmetije, tako, da se morajo zdaj sklepati postave, da se še to reši, kar se rešiti dá! V Cislitaviji imate ravno zdaj razprave v državnem zboru o kmetem dednem pravu, pri nas pa se razpravlja že več dni v deželnem zboru važna zakonska osnova o zadrugah. Kakor je poznato, so si med vsemi Slovani edini Hrvati in Srbi pridržali zadruge, ki so jih varovale popolnega gmotnega razpada. Ali nesrečni liberalizem se je priklatil tudi na Hrvastko ter nam to koristno upravo skoraj popolnoma pokončal.

Leta 1874., pod vlado Mažuranićevo, skoval se je nesrečni zakon o razrušenju zadrug. Teoretično naobraženi odvetniki, ki so tedaj sedeli v deželnem zboru, dokazovali so v svojih govorih, kako je treba pojedinim članom zadruge dati svobodo in zemljišča, da se sploh gospodarstvo povzdigne. In to se je tudi zgodilo, ali na veliko škodo zadrugam, ki so se začele v istini deliti. Mi se čudimo, kako je mogel biti vsaj bolji del naših tedanjih poslancev tako kratkoviden ter ni uvidel, da naš kmet ni bil zrel za tak eksperiment in da mu manjka dvoje lastnosti, ki ste potrebni za vsak napredek, namreč marljivosti in varčnosti. Zatorej je pa tudi začelo gospodarstvo pri naših kmetih v vsakem pogledu nazadovati, kar nam najboljše dokazuje statistika, po kateri se v zadnjih desetih letih broj zadolženih kmetij silno množi ter siromaštvo vsled tega vidoma raste. Res je, da omenjeni zakon sam na sebi ne bi bil tako slab pri drugih razmerah, ali zlorabe pri izvajanju so ga tako izpremenile. Sramotno je namreč omeniti, da se v razdobju od 15 let ni niti

5% razdelitev izvršilo in to samo v starem provincijalu, koliko pa v bivši krajini. Sama vladina obrazložba navaja, da jih je 18.000 prijavljenih in samo 3000 rešenih. To je žalosten dokaz o naših odnošajih.

Pa ko bi bila temu vzrok sama nemarnost, naj bi že bilo, ali je tudi sebičnost, posebno pa pri merilih, ki brez vsake kontrole posestva po trikrat in še večkrat merijo, samo da si več zaslužijo. To je pravo odiranje siromašnega kmeta, ki se mora na tak način že poprej, nego mu je del izmerjen, popolnoma zadolžiti. Vlada hoče sedaj pospešiti delitev ter gledati s to novo postavo, da se vzpostavijo zadruge, ako bode mogoče, kar je pa kaj neverjetno, pa da bi se vsaj stare vzdržale. V zakonski osnovi se predlaže tudi neki minimum od 3—4 oralov za obitelj, kar bi imelo smisla, ko bi se ta minimum moral ohraniti za obitelj ter ne smel zadolžiti, niti prodati, kajti samo tako bi se mogel kmet vzdržati ter ne iz njega postati proletarec, kakoršnih je dandanes že preveč. Če se ne smé obrtniku vzeti njegovo orodje, da se ne zatre, zakaj bi se pa tudi kmetu ne smelo pridržati toliko zemljišča, da more svojo rodovino prehraniti, saj je vendar kmetki stan podlaga same države.

Postavno osnovo, kakoršno je vlada predložila, bode sabor gotovo sprejel, čeravno so tudi neki člani večine zoper njo v tej obliki, v kakoršni je predložena. Bog daj, da bi se vsaj v tem važnem vprašanju zložile vse stranke ter izdelale postavo, ki bi bila koristna za osiromašeni narod, kateri z druge strani tarejo prebudi davki, ki morajo uničiti še ono malo blagostanje, kar ga je. Z novo postavo zaceliti bi se mogla samo ena rana, kar je pa tudi dvojbeno, dočim se mnogo drugih ne bode dalo tako hitro ozdraviti. Vendar je pri vsem tem to dobro, da so v višjih krogih izpredvideli, da se revščina prebrzo širi in da bi mogla sčasoma kaj nevarna postati, ako bi se dosta rano ne zajezila z dobrimi postavami.

Obresti v socijalnem oziru.

VI.

Ugovor: Ako je krivično, da si dam plačevati rabo izposojenega denarja, je tudi krivično, ako si dam plačati rabo hiše, ki jo dam v najem. Ako svojo hišo v najem dam, jo tako rekoč družemu posodim in si dam z najemščino plačati njeno rabo. Nihče ne trdi, da bi bilo to krivično, torej tudi ni krivično, ako se mi raba izposojenega denarja plačuje.

Odgovor: Razločevati moramo stvari, ki se v rabi porabijo, od stvari, ki se v rabi ne porabijo. Med prve se šteje denar, med druge pa hiša. Denar je po svoji natori le menjevalno sredstvo,¹⁾ le pripomoček za olajšavanje prometa in nič drugega. Ko denar izdam, je za-me nehal biti, porabil se je v rabi. Vse drugače pa je s hišo. Hiša se vedno rabi in ona nima samo menjevalne vrednosti, namreč, da se dá za kaj drugega zamenjati, ampak daje tudi ljudem korist, da morejo v njej prebivati. Najemščina je torej vse kaj drugega kot jemanje obresti. Nihče ne dobi hiše, ki jo je dal v najem, tako nazaj, kakor kapital, ki ga je posodil; kapital je tak, kakor tačas, ko ga je posodil, hiša je pa kolikor toliko slabejša. In nevarnost za zgubo hiše ni pri najemniku, mej tem ko je nevarnost za zgubo kapitala pri dolžniku. Sicer pa ne trdim, da bi se pri najemščini ne moglo odirati. Odirati je možno pri vsaki pogodbi, a odiranje pri denarnem posojilu je najbolj nevarno in najbolj razširjeno.

¹⁾ Več sloveih krščanskih učenjakov piše, da denar v naših socijalnih razmerah ni več samo „menjevalno sredstvo“. Tako dr. A. Stöckel v knjigi „Das Christenthum und die grossen Fragen der Gegenwart“. Enako trdi učeni Lehmkuhl: Že precej časa je prodrila med katoliškimi bogoslovci misel, da pri današnjih gospodarstvenih razmerah ni več sploh krivično od posojenega denarja tirjati obresti, če so le zmerne. Cerkev se temu nauku ne ustavlja, in ker nimamo zadostnega razloga za to splošno tolerancijo, moramo tako imenovati premembo gospodarstvenih razmer, ki koristnosno dela porabo denarja.

Op. vred.

LISTEK.

Črtice iz življenja vojvode Maksá.

(Konec.)

Jako ponosen je bil vojvoda na zdravniške vspehe svojega sina ter se je pristrčno veselil, ako je imel ta mnogo bolnikov. Pred leti se je vojvoda sprehajal v Monakovem; tū je zagledal na casti slepo deklico, ki si je služila svoj borni kruh z brenkanjem na lajno. Vrgel je eden zlat v nastavljeni košarico ter hotel oditi, tū pa je naenkrat obstal, prašal deklico, ali je bila že pri kakem zdravniku zaradi svoje bolezni, ter dostavil: „Priporočil Vas bom vrlemu zdravniku, mogoče, da se dá še kaj pomagati.“ Izročil jej je potem pismo, katero je deklica s tresočo roko spravila za naprsno ruto. Doma so vsi rekli, da se norčuje s pismom kakov burkež, kajti naslovljeno je na vojvodo Karola Teodorja. Deklica pa ni hotela tega verjeti, da se je lagal mož z dobrotnim glasom.

Drugi dan jo je peljala neka sosedinja v ordina-cijsko sobo vojvode Teodorja. Bojazljivo je izročila

visokemu zdravniku priporočilno pismo. Komaj pa je pogledal ta naslov, je rekel: „Papa mi je že pripovedoval o Vaši bolezni. Poskusil bom, kar je mogoče.“ Vojvoda je kmalu potem srečno izvršil operacijo na očeh uboge deklice, koje ni nikdar pozabil njen zaščitnik. Danes je srečna soproga nekega imovitega monakovskega trgovca, boter njenega najstarejšega sina pa je — vojvoda Maks.

Monakovskim pesnikom in — diletantom je bil vojvoda vedno zaščitnik. Prebiral je njihove izročene mu rokopise z veliko potrpežljivostjo in natančnostjo ter jim je dajal nagrade po vrednosti njihovih del. Nekemu slovitemu nemškemu pesniku je daroval za pesem s samo osmimi vrsticami 25 zlatov, nekemu dijaku pa za tako, ki je obsegala osem strani — 1 marko (60 kr.) Dijak je postal pozneje slaven pesnik. Lansko leto so ga pri neki dvorni veselici predstavili vojvodi. Pesnik je pokazal visokemu gospodu marko, prvo njegovo pesniško nagrado, koje je nosil na verižici svoje žepne ure. Drugi dan mu je poslal vojvoda dragocen prstan z briljanti in pismo, v kojem mu je naznanil, da hoče na ta način nekoliko popraviti prvo premajhno nagrado.

Vojvoda je jako rad hodil na lov. Pred tridesetimi leti meseca novembra je prišel nekega po-

poludne v Forstenried, kjer je bila kraljevska lovska hiša. Navzoč ni bil nobeden izmed šumarskega osebja, ker so že dopoludne odšli na lov princa Maks II. in Adalbert in general pl. Zweibrücken. Vzel je tedaj seboj navadnega drvarja. Imel je veliko srečo na lovu, kajti ustrelil je lepega jelena, nazaj gredé pa še lisico, koje je naložil svojemu spremljevalcu. Za nekoliko časa pa je naenkrat prestrašil bolesten krik drvarjev vojvodo; lisica ni bila mrtva, marveč le omotena, ter se je zagrizla z ostrim zobovjem svojemu nosilecu v stegno. Vojvoda ga je komaj oprostil zob ter usmrtil konečno lisico, katere pa ni hotel drvar po nobeni ceni več nesti. Vojvodi Maksu ni preostajalo drugo, nego da je moral sam vzeti seboj zver. Prišedši v vas je povedal navzočim visokim sorodnikom, kaj se je pripetilo na lovu. Pristrčno se je smijal Maks II., drvar pa, ki je mej tem imel v žepu že nagrado 100 gl., mu je rekel: „Veličanstvo, sedaj naj me pa še enkrat vgrizne ta mrhovina!“

Nekega dné — bilo je pred kakimi 40 leti — je slišal vojvoda, da imajo godci izvrstno žejo. Hotel se je prepričati o resničnosti te trditve ter je naročil nekemu svojemu prijatelju, naj mu poišče mej monakovskimi „muzikanti“ nekaj posebno „suhih

Ugovor: Ako si kupim za sto tisuč veliko posestvo ter si dobim dobrega oskrbnika, bom isto tako brez dela in skrbi dobro živel, kakor če dam denar na obresti.

Odgovor: Omenil sem že v prejšnjem odgovoru, da je bistven razloček med porabljivimi in neporabljivimi stvarmi in med lastnino in posojilom. A praktično je skoraj res vse eno, ako se dá denar v obrestno posojilo ali pa v nakup velicega posestva — v našem kapitalističnem veku. Sed sic non erat in principio. Zemljišče in človek nimata in ne moreta imeti tega namena, da bi človek brez truda vžival sad zemlje. In ako so socialne razmere vravnane po naturnem pravu, tudi to biti ne more. Kjer je pravica, mora biti tudi dolžnost. V srednjem veku so bila tudi velika posestva, pa se navadno niso mogla kupovati, ampak dobivali so ja v fevd, upravni in vojaški dostojanstveniki. In bi li ne imele domene v sedanjem času vsega drugega pomena, ko bi je dobivali mesto druge plače ministri in drugi dostojanstveniki v vživanje, kakor če je kupujejo borzni baroni? Dobro je, da se vsaj še vsa cerkvena posestva niso mogla izročiti špekulaciji. Kar se zdaj godi s cerkvenim posestvom na Laškem, moram — ne gledé na cerkvene ozire — zelo obžalovati iz socialnih ozir. Bo li ljudstvo kaj na boljsem, bo li imelo zdaj več posestva? Ne, ampak vse dobé v roko kapitalisti, ki potem v svoj večji dobiček delavce tarejo, da je strah. Fidejkomis, kakor je v Avstriji, nima več istega pomena, kot ga je imel nekđaj; zato bi ga bilo treba primerno premeniti. Ali za premembo še ni ugoden čas. Odpraviti popolno se pa ne sme nikdar, posebno pa ne v naši dobi.

Ugovor: Država dovoljuje obresti in je tudi sama plačuje, da si ima oblast krivičnosti se braniti, torej...

Odgovor: To ne dokazuje drugega, nego da je lakomnosti duh dobil tako moč, da se mu morajo uklanjati še mogočni tega sveta. Sicer pa mora država marsikaj dovoljevati, oziroma ne sme vsega kaznovati, kar je napačno, da se ubrani večje zlo. Ko so laške države v srednjem veku prišle v finančno zadrego, skušale so si pomagati s posilnim posojilom in ponujale so obresti. Ker se pa tačas obresti niso smatrle dovoljenim, so države zatrjevale, da to niso obresti, ampak le zgolj darilo iz hvalečnosti, katero se sme po nauku sv. Tomaža sprejeti. In tačas so bili drugi časi, denarja ni bilo na kupu; nekateri so že lahko kaj malega posodili, sploh se je pa ljudem s tem škoda godila. Resnično škoda mora pa, kakor bomo kmalu slišali, dolžnik upniku popraviti. Večina ljudi je bila pa vendar v zadregi, smejo li sprejemati to „hvaležno darilo“ ali ne. Pričele so se dolgotrajne bogoslovne razprave, ki so se večidel z zanikanjem končale. Priporočalo se je upnikom, naj tako dolgo jemljó obresti, dokler se ž njimi posojena svota ne pokrije; potem naj pa vrnejo dolžna pisma.

Kdo bi zameril državam, ako v sili ponujajo obresti? Saj bi še meni, ki pišem zoper obresti, ko bi prišel v zadrego, najbrže nihče kaj tacega ne zameril. Ali nekaj drugega je bilo s tem v zvezi, posebno s početka, na kar bi bile morale države

grl“. Prijatelj je izvršil ta nalog, ob določeni uri pa je prišla trojica — gosli, flauta in veliki bas — ki je jako pridno igrala pred visokim poslušalcem, še pridneje pa vlivala v sé pivo. Vojvoda je natanko zaznamoval s kredo vsak polič, ki se je izgubil po grlu žejnih godev. Ko je bila predstava končana, se je pokazalo, da je „udušil“ oni, ki je najmanj pil, — 86 poličev, oni pa, ki je bil najbolj žejen, 94 poličev! Neverojetno — pa resnično! Vojvoda je bil ž njihovo „produkcijo“ jako zadovoljen ter jih je odpustil bogato obdarjene.

Umrli je blagi knez, ne da se mu je izpolnila prevročna želja; videl ni nikoli svoje pravnukeje nadvojvodinje Elizabete. Podoba mlade princesinje je visela v njegovi spalni sobi, in kadarkoli je videl blagi vojvoda v monakovskih izložnih oknih lepo punčico ali kako drugo novo igračo, hitro jo je kupil za malo nadvojvodinjo. Prestolonaslednica Štefanija se mu je za vsak tak dar iskreno zahvalila, vojvoda pa je njena pisma z velikim veseljem glasno čital sredi svoje družine.

Truplo plemenitega vojvode leži v družinski rakvi, blago njegovo srce pa živi mej narodomv pripovedkah.

s pozornim očesom gledati. Država napravlja s takim ravnanjem ljudem največje škušnjave ter daje lihvarjem svobodo. S početka se razjedajoči vpliv obresti ni dosti poznal, zato se je dalo dovoljenje obresti kolikor toliko opravičevati.¹⁾ Ali iz malega raste veliko in dandanes je kapitalistični vpliv tako velik, da si nihče ne upa zoper obresti kaj ukreniti. Ako ima država kedaj zaradi kake posebne nezgode primanjkljaj, ni nič čudnega, ako je pa primanjkljaj vedno na vrsti, mora se že skrbeti, da se gospodarstvo popravi, ker sicer mora država propasti. Odkod pa izvira primanjkljaj? Iz obresti; ko bi državi ne bilo treba plačevati obresti, bi nikdar primanjkljaja ne bilo. Ako se bo po sedanjem načinu nadaljevalo, pridemo gotovo do tega, da bo imela država več dolga, kakor je vredna. Težka, težka bo reforma, ali biti bo morala, ker sicer bi obresti vso našo civilizacijo vrgle v koš.

¹⁾ Ako so obresti zoper pravico (laesio iustitiae commutativae), ne morejo se opravičevati; ako pa je pogubljen le vpliv, ki izvira iz previsokih obresti, ostanemo pri tem, da so zmerne obresti opravičene. Op. vred.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. novembra.

Notranje dežele.

Državni zbor bo v jutrajšnji saji po Smolkovem nagovoru o cesarjevi 40letnici nadaljeval razprave. Prihoduji terek bo pričel posvetovanje o novi orožni postavi, ki bo rešena skoraj gotovo v štirih sejah. Dne 18. dec. se bodo pričele državnozbornske božične počitnice.

Gospodski zbornica bo imela jutri sejo. Na dnevnem redu so: poročilo predsedstva; volitev 9 članov v komisijo za posvetovanje o postavnem načrtu, zadevajočem varstvo tujega imetja zoper poškovodanje vsled rudarstva in dotično odškodovanje; volitev dveh članov v komisijo za posvetovanje o postavi, zadevajoči vrvananje zunanjih pravnih razmer židovskih verskih družb.

Pri večerajšnjih ožjih volitvah v mestni svét v **Pragi** so prodrli tako v starem kakor novem mestu staročeški kandidati.

Državnozborni odsek za kazenski zakonik je sklenil predlagati zbornici, naj vzame naredbo na znanje. Poročevalcem je izvoljen poslanec Lienbacher.

Vnanje države.

Večrajšnja brzovjaka iz Belgrada nam je naznanila, da je **srbski** kralj razveljavil dosedanje prvotne volitve in razpisal nove volitve volilnih množ; k slednjim bodo odšli v vsak okraj po eden zaupen mož vsake treh strank, da bodo pazili na strogo izvrševanje volilne prostosti. Kralju tedaj že preseda Krističevo nasilje ter v resnici želi, da izvrš nepopačeno narodovo voljo. Splošnje volitve in otvorjenje skupščine so se prestavili. Prve se bodo vršile dne 4. decembra st. st., skupščina pa se bo sešla dne 11. decembra st. st.

Kakovega pomena je preosnova **rumunskega** ministerstva, kaže nam najbolje pisava ruskih listov. „Novosti“ pozdravljajo kompromis mej konservativci in mlado-konservativci kot vesel dogodek za Rusijo. List pravi konečno: „Ta zmaga javnega mnenja v Rumuniji je poraz avstrijskega vpliva. Kar se je danes zgodilo v Bukareštu, ne da se je vmes mešala Rusija, to se lahko zgodi tudi jutri v Belgradu in pojutrajšnjim v Sofiji.“ — V Rumuniji so podlegli madjarski magnati in njihova zunanja politika; čudne misli pa mora vzbujati v vsakem Avstrijanu okoliščina, da inozemski listi imenujejo ta poraz — poraz Avstrije!

Nemška vlada namerava postaviti v proračun za vshodno-afriško blokado eden milijon mark. Ta znesek pa je mnogo premajhen, ker morajo ladijski stroji neprestano delovati, ako hočejo vspešno izvrševati blokado; pri tem pa bo porabila vsaka ladija na dan samo premoga za 2000—3000 mark, kajti premog je postal za nemške ladije jako dragoceno blago v vshodni Afriki, ker je nedavno — vzrok je neznan — pogorelo nemško premogovo skladišče v Zanzibaru.

V **Franciji** naraščajo dan za dnevom prištaši Boulangerjevi. Njemu na čast prirejene banketa se je vdeležilo mnogo odličnih oseb, ki so bili dosedaj nasprotniki boulangistov. Vsi misleči Francozi so preverjeni, da pomeni boulangistiška vlada vojsko s Prusijo; narodova volja hoče tedaj imeti na čelu Francije moža — revanže.

Včeraj je **italijanski** finančni minister predložil zbornici popravljeni proračun za 1888/89 in za 1889/90. „Esercito“ pravi, da bodo iznašali izredni troški za vojno in mornarico 120 do 130 milijonov. „Popolo Romano“ trdi, da se bodete zopet uvedli dve desetinki vojne doklade na zemljiški davek in da se bo povišala cena soli na 55 centezimov za eden kilogram. Z ozirom na te velikanske vojne troške se je kralj izjavil, kakor piše „Temps“: „Nikdar ni mislila moja vlada ali moj narod na napad zoper Francijo. Nepremišljeni ljudje škodujejo obema državama, ki trdno želite, da ostanete prijateljici.“

Turčija bo ukazala svojemu veleposlaniku v Londonu, Rustemu paši, naj pregovori Salisbury-ja, da zatre v Londonu izhajajoči armenski list „Aystan“. — Ministerski svet se je dne 27. t. m. posvetoval, ali naj se odpošlje v Suakim oddelk turških vojakov, toda ni se mogel sporazumeti ter konečno kaj o tem skleniti.

Izvirni dopisi.

Z Vipavskega, 23. novembra. (Uboga vipavska dolina in vzroki izseljevanja v Brazilijo.) Predmet, o katerem sem po dolgem molku namenil pisati „Slovencu“, je za nas Vipavce in slovenske Primorce prerésen in žalosten. Kdo bi si bil pred leti mislil, da se bodo Vipavci in Primorci izseljevali v novi svet — v Ameriko?! In vendar je temu tako. Kateri pa so vzroki, ki so naklonili nekatero Vipavce in sploh Primorce izseliti se v novi svet? Ti vzroki so premnogi in premisleka vredni tudi za visoko vlado. Sicer prav marljivi Vipavci in Primorci v obdelovanju polja in vinogradov so po tolikih slabih, — neprenehoma slabih — letinah že skoraj obupali. Zemlja je sicer že dovolj obljudena, a vendar bi imela še dovolj kruha za pridne kmetovalce, ako bi Bog hotel dati dobre letine. Ali ravno v dobrih letinah se ljudje prevzamejo, radi odveč plešejo in norijo, da celo pretepaajo in pobijajo, kakor sem imel priliko ta čudni sedajni rod opazovati, ker sem že blizo Abrahamovih let. S krivičnimi in obješnimi (ošabnimi) ljudmi morajo pa po božji neizvedljivi previdnosti trpeti tudi pravični in bogoljubni, katerih je še vedno kljub ruzuzdani sedajni dobi še večina med našim dobrim, v svojih narodnih pravicah pa še vedno tlačenim narodom. Strupena rosa (peronospera), katere ni bilo dosihmal na svetu, a po laškem pregovoru: za stare grehe pride nova pokora, ta uničuje vinske pridelke in trtno rast, zlasti v ravninah in dólh in to že več let sém; k tej šibi je prišla letos še huda toča, ki je po mnogih občinah malo da ne vse uničila; in tretja šiba, trtna už (filoxera), ki se je že povsod več ali manj vgnездila, to so tiste tri sestre — šibe božje, ki so dovedle Vipavce in Primorce malo da ne do obupanja. Davki čedalje bolj rastejo z državnimi potrebami, ker cela Evropa hoče postati jedna sama ogromna vojašnica. Kaj je temu vzrok? Odpad od krščanskih načel, katerih se državniki in postavodajaleci ogibajo, kakor zelenec križa. In vendar bi bil v tistih najti še edini lek — pomoč. (Dalje prih.)

Iz Prage, dne 22. novembra. Nadškof praški grof Schönborn praznoval je predvečerajšnjim obletnico svojega posvečenja za budjejeviškega škofa. Povodom te slavnosti priredili so bogoslovci v pražkem semenišči akademijo; večeraj je pa bila pri nadškofu pojedina, koji je prisustvovala mnogobrojna duhovščina in mnogo drugih povabljenih gostov. Iz verodostojnega vira vam poročam, da bodo sv. Oče konci meseca decembra v konsistoriji imenovali samo nove škofove, kardinale imenovali bodo pozneje; in med temi bode izvoljen tudi naš nadvladika.

Nemški nacijonanci ne zabranjujejo samo z dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi zakonitega ustanovljenja čeških šol, temveč delajo zapreke češki mladini tudi v poučevanju veronauka in vdeležbe pri božji službi, kar je pa skoro neverjetno v „katoški“ državi. Na te brezpravnosti bilo je že nekolikrat pokazano v javnih listih, toda vselej brez vspeha. Nekateri manjši češki šoli, koje vzdržuje „Matica šolska“, se je vendar posrečilo po silnem naporu „Osrednje Matice šolske“ pridobiti češkega duhovnika, koji mladino poučuje v veronauku, toda na večjih šolah matičnih, kakor v Žatci, Toplici, v Mostu in Postoloprthih, in drugje bile so vse prošnje pri duhovnih uradih, naj se odpomore temu nedostatku gledé pouka v veronauku, brezvspešne, dokaz, kako žalostne razmere so za Čehe v nemških pokrajinah v verskih zadevah. Za češki ljud v takih krajih ni cerkve, ne češkega petja, ne češke propovedi. A vendar je dobro znano, koliko duhovnikov je v takih krajih rojenih „Nemcov“. In vzlic temu se župni in dekanski uradi izgovarjajo z nedostatom čeških duhovnikov. Toda te urade umiva nemška besnost, koje se bojé, ko bi kak svečenik v šoli učil v češčini veronauk, ali učil deco moliti v materinščini.

Toda popeljem naj vas raje k drugemu prizoru in obračam pozornost čitateljev „Slovenca“ na dogodjaje, ki se vršé kar pred našimi očmi, kajti posledice teh dogodjajev so jako resne. Velepovestva, kojih lastniki imajo poseben vpliv v zakono-

davnih zastopih, izgubljajo večinoma svoje starodavne, prvotne posestnike, in prehajajo kakor novo blago v nove roke, v last špekulantov ali takih oseb, kojim je pač malo mar lesk našega kraljestva in bodočnost našega naroda. Stari rodovi, ki so po sto let posedovali zemljišče, menjajo se bodisi s tuji ali kapitalisti, ki gledajo na to, ko danes vložé svoje novce v trgovini, da bi jutri, ako se jim ponudi dobiček, prepustili blago zopet drugim.

Podam vam majhen obrazek v tem oziru, kakó se to godi pri nas. Lysa za Labo, veleposestvo, vredno mnogo milijonov, išče ravnokar kupca, in gotovo ga bo dobilo tudi kje v krogu dunajskih bankirjev. Mšeno, veleposestvo, važno že zaradi tega, ker se nahaja na narodnostni meji, prodano bode kmalu na javni dražbi. Šluknov na severu ima neki ruski trgovec, ki je že za milijon lesa ondi posekal. Na Krkonoškem širi svoja gospodstva Prusak Wiehard. Na Šumavi polastili so se gospodstva tuji gospodarji, Hohenzollerji, kojim pripada večina mejnih gozdov v pokrajini eisensteinski. Dunajski bankir Königswarter vlada na Nydku in v okolici. Znani dunajski Dreher postal je gospodar Milošic, Sélče, Mjeholup in Libošic na Žuteškem in poleg tega kupuje vsako leto kmetijska posestva, da si ondi kot vojvoda Žuteški zagotovi trgovino s hmeljem.

Staro koronsko veleposestvo češki Zbirov gré iz roke v roko. Kreditni zavod dunajski je gospodar v Pečkah in okolici. Hranilnica v Inomostu prevzela je Vjetrni Jenik od grofa Rummerskirchena in starodavni Uhrov od Dobřenskyh. Gospodarska banka prodala je tri posestva v jeseniškem kraju severno od Plzně. Kokořov in Žlutice sta pripadla dvema gospodarjema. Rothschild — kakor je nedavno neki poslanec v državnem zboru dokazoval — ima na Češkem osemkrat tako veliko posestva nego cesar sam. In s tem nisem naštel še vsega.

Toda te razmere niso samo pri nas. Vidimo, da se to ne dogaja samo na Češkem in Moravskem, kateri deželi sta še bolj izpostavljeni tujim kapitalistom, temveč i v Galiciji, drugod po Avstrijskem in na Ogerskem. „Historično plemstvo — kakor je rekel nemški poslanec Türk — je posebno gledé ohranitve veleposestev tlačeno od življev, koji v tem ohranjenji črtijo to, kar je kmetu in plemiču prospšno, oni uvidevajo v veleposestvu blago, s kojim se trži, kakor s starimi hlačami in vrednostnimi papirji na borzi.“ V Galiciji je 80% veleposestniškega zemljišča v rokah tacega življa, in v nitranski stolici na Ogerkem je cela polovica Popperova, koji je ondi patron 54 katoliških cerkvâ, da si ni kristijan. Ta je torej dokaz, koji ima zeló razširjene vzroke, to je naval, ki se vali proti zemlji očetov naših, da si podvrže njih last.

Na Češkem je to trženje z veleposestvi znano že iz prejšnjih let. Še dobro si pamtim zloglasni „chabus“, koji l. 1872. razprostrl svoje peroti po Češkem ter kupoval in preplačeval veleposestva, kjer je mogel, da bi tem načinom dosegli nemški liberalci s pomočjo kapitala večino v kuriji veleposestva. Vsled tega so volitve l. 1872. v deželni zbor in l. 1873. v državni zbor tudi tako izpale, in je bilo torej zgodovinsko načelo ohranitve domače zemlje pred kapitalovo špekulacijo porušeno že takrat.

Na Češkem je nevarnost s prodavanjem domače rodne zemlje vedno večja. Z gospodarskega stališča vidimo, da ni kmet, ni veleposestnik nima postljano na cvetkah, in da le zeló težko more vzdržati svoje imetje. Z narodnega stališča vidimo, kako se vtihotapljuje zakonitim potom narodni sovragi, koji nam mogó biti osodni. In vendar je ohranjenje rodne zemlje, domače posesti istotako važno, kakor ohranitev materinega jezika.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani, dne 28. novembra.
(Kenee)

V nadzorni odbor c. k. obrtne šole za lesni obrt sta bila izvoljena po nasvetu poročevalca gosp. Murnika odbornika gg. Klein in Hrasky.

V imenu stavbinskega odseka in odseka za lepšavo mesta je poročal ces. svetnik Murnik o prostoru za novo gledališče. Poročevalec je ob kratkem ponovil zgodovino tega vprašanja ter omenil, da je mestni zastop dovolil brezplačni prostor za stavbišče in še 15.000 gold. Najpripravnejši prostor za gledališče bil bi za vojaško oskrbovalnico med Latermanovim drevoredom in Kolizejem. Ker pa bo tržaška

cesta izpeljana ravno čez isti travnik, bil bi potem prostor preozek. Gledalo se je tudi na to, da je gledališče v mestu in ne na njegovi periferiji. Zato sta združena odseka nasvetovala cesarja Josipa trg. Prostor bo preostalo še mnogo, ker se bo zgradba postavila prav do bregu. Tudi sedanji promet na trgu ne bode imel škode. Zato nasvetuje:

1. Mestni občinski svet v Ljubljani dovoljuje, da se deželno gledališče zgradi na cesarja Josipa trgu, in odstopa za to potrební prostor brezplačno deželi Kranjski v last.

2. Shrambe za perilo je odstraniti ter jih na drugem primernem kraju namestiti.

Dolga in živahna debata se je pričela o tem predlogu. Oglasil se je prvi proti predlogu odbornik Gogala. Vprašanje ni še zrelo, tako povdarja, in tudi trg cesarja Jožefa ni najprimernejši prostor. Za gledališče bili bi primerni prostori: Podrtija prejšnjega gledališča s Kastnerjevo hišo, prostor med muzejem in hranilnico ali pa prostor za vojaško oskrbovalnico. Da se odkupi Kastnerjeva hiša, pripomogli bi kapitalisti in hranilnica. Sploh je govornik proti nasvetovanemu predlogu in prosi, da se njegov protest zabeleži v zapisnik. Zazidal bi se namreč najlepši trg, nevarnost ognja bi bila sosednim hišam in erarju, ki ima v finančnem ravnateljstvu mnogo milijonov. Dokazano je, da vsako gledališče pogori povprek v 12 letih. Konečno predlaga, da se oba nasveta vrneta odsekoma v novo poročanje.

Odbornik g. Hribar mu ugovarja, da bo trg le olepšan z novo zgradbo in bo ostalo še precej prostora. Kastnerjeva hiša bila bi predraga, ker hranilnica gotovo ne bo ničesa dala. Gledališče na prostoru med hranilnico in muzejem zakrilo bi muzej ter bi bila tudi nevarnost radi ognja. Sploh pa je ta prostor premajhen, kakor oni za vojaško oskrbovalnico. Promet z lesom itd. na Jožefovem trgu se lahko drugam premesti. Govornik priporoči nasvetovani prostor.

Odbornik g. Zupan zagovarja Gogalov predlog, trdeč, da je stvar prenačljena. Govornik načeloma ni proti gledališču, ako je šola kreposti, vendar pa se mu ne zdi primerno zgraditi gledališče na Jožefovem trgu, ker gledališče obče po svoji vnajnosti ni v olepšavo kraja.

Dalje so zagovarjali predlog odsekov gg. odborniki: Povše, vitez Zitterer in dr. Tavčar. Zadnji je posebno povdarjal potrebo gledališča z narodnega stališča, ker bi utegnulo nemško gledališko društvo prej zgraditi svoje nemško gledališče, in dežela bi rekla, da dveh gledališč v Ljubljani ni treba. Ako je dežela mnogo dovolila za gledališče, dasi prebivalstvo po deželi ne bo imelo toliko koristi od njega, kakor ljubljansko prebivalstvo, torej naj se sprejme odsekov predlog, da se zidanje ne zavleče. Gogalov predlog podpira še odbornik Valentinčič in nasvetuje, naj se v ta namen kupi Jalenova hiša. Po konečni besedi poročevalca g. Murnika je bil predlog, da se zida gledališče na cesarja Jožefa trgu, sprejet z 21 glasovi proti 7 glasovom.

Dnevne novice.

(Imenovanje.) Na strokovni obrtni šoli v Ljubljani, ki se odpré dne 3. decembra, imenovani so: Pomožnim učiteljem za krščanski nauk č. g. spiritual Jan. Flis; učiteljem risanja g. Jos. Vesel, doslej na tukajšnji realki; mojstrom za mizarstvo g. Ernest Cigoj; mojstrom za rezbarstvo in strugarstvo g. Fran Bučar; pomožnim učiteljem za jezike g. Anton Funtek.

(Plemenit dar.) Povodom štiridesetletnice cesarjeve daroval je mil. gospod stolni dekan dr. H. Pauker pl. Glanfeld sto goldinarjev za sirotišnico v Kočevji. Bog plačaj preblagemu dobrotniku.

(V prostorih „Katoliške družbe“) je v sredo prišel g. predsednik proš. dr. Jare običajne zimske govore. Govoril je o „našem namenu“, pod kazalom „zakaj se gré“. Sostavljen je bil govor iz mnogoterih vzgledov in anekdot, med kojimi so bile ene nove in prav prijetne. Na mnogih mestih je bil govor kaj šaljiv in zabaven. Žal, da je bilo malo poslušalcev. Prihodnjo sredo upamo videti polne prostore, ker pride na vrsto izvrsten govornik s prezanjivim tvarino.

(Pisateljskega društva) zabavni večer je bil sinoči primerno dobro obiskan. G. Trstenjak je bral jako zanimiv spis „Kako se ljudje pozdravljajo“. Neki drugi gospod je čital „Črtico iz Beustovega

življenja“. Kvartet čitalničnih pevcev je zapel več lepih pesnij.

(Sv. misijon) bodo praznovali v Ljubljani pri sv. Jakobu od dne 6. do 16. decembra. Začetek je na god sv. Nikolaja ob 5. uri zvečer. Vsak dan bodo v mestni farni cerkvi sv. Jakoba štirje misijonski govori, namreč: ob 5. uri zjutraj, ob 1/2 10. uri dopoldne in ob 5. pa 7. uri zvečer. Slovesen sklep bode v nedeljo, 16. decembra, ob 4. uri popoldne.

(S Krškega) se nam poroča, da se osepnice, zanešene že pomladi iz Ljubljane na Rako, razširjajo na vse strani. Dva meseca nadlegujejo že bučensko faro, nekaj tednov leskovsko, v zadnjem času pa so se pokazale v treh vaseh studenske fare. Primeroma največ žrtev zahtevale so na Bučki. — Od ravno tam se nam tudi piše, da se letos vino ne more v denar spraviti. Dasiravno je boljše od lanskega in ga je veliko manj, ponuja se prav po ceni, ker ni tovarnikov. Gorenjci, obiščite nas!

(Iz Maribora.) Povodom zlate sv. maše prevzvišenega gospoda knezeškofa v Mariboru su duhovniki episkopovine lavantske zbrali 2796 gl. 17 kr. Zlatomašniku so za vezilo oskrbeli: 1. Zlati kelih v gotiškem slogu. Isti ima okoli kupe napis: Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo; na robku sredi noge napis presl. imena „Jezus“; na obnožju šest basrelief-podob: Jezus križani, prečista devica Marija, sv. ap. Jakob, sv. Janez Krstnik, ss. škofa in mučenca Maksimilijan in Viktorin; odznotraj v pednožju kronogram: „AntiIstItI sVo IV-biLantI DeDICat DeVote CLerVs LaVantInVs.“ Kelih tehta čistega zlata 1001 gramov ali 286 1/2 zlatov ter ga je naredila tvrdka Brix & Anders na Dunaji za 2434 gl. — 2. Mašne bukve v srebru okovane z zlatim obrezom in s krasnimi podobami, od Pusteta v Reznem (Regensburg) za 132 gl. 40 kr. — 3. Dve altarni blazinki bogato z zlatom olepšani; naredile šolske sestre v Mariboru za 135 gl. Gotovina, ki je preostala, izročila se je stolni cerkvi v Mariboru za olepšanje.

(Za sirotišče v Kočevji) je daroval povodom cesarjeve 40letnice c. k. vladni svetovalec v pokoji g. baron Wurzbach 100 gl.

(Napad na sodnika.) Gosp. pristava koroškega deželnega sodišča, dr. Al. Globočnika, ki sedaj vodi okr. sodišče v Železni Kaplji, napadel je zadnjo nedeljo na trgu neznan človek z nožem ter ga ranil. Povod ni znan. Preiskava se je pričela.

(Novi državni bankovci.) Finančno ministerstvo je že pregledalo nove bankovce po goldinarji, ki pridejo z novim letom v promet. Bankovci bodo manjši od sedanjih. Veljava pa se bere na njih, kakor doslej, samo v nemškem in madjarskem jeziku.

(Ponarejenih srebrnih goldinarjev) je dobilo v Mariboru več trgovcev.

(Odlikovanje.) Presvetli cesar je podelil rektorju „Animae“ v Rimu, prelatu dr. Francu Doppelbauerju, red železne krone III. razreda.

(Avstrija in afriško vprašanje.) Sinoči se je zbrala vsled poziva kneza Friderika Wrede-ja v dunajski „ressource“ družba odličnih oseb, kateri se je predstavil knez kot pooblaščenec kardinala Lavigerie-ja. Volil se je ožji odsek, ki bo skrbel za to, da se bo Avstrija v večji meri vdeležila tega človekoljubnega podjetja. Ob enem se je sklenilo mej živahnim odobranjem navzočih, da se sredi decembra priredi na Dunaji velik shod ter tako vzbudi zanimanje Dunajčanov in cele monarhije za vprašanje ubogih zamorskih sužnjev.

(Slovenska čitalnica v Gorici) proslavlja v soboto dne 1. decembra t. l. štiridesetletnico vladanja Nj. veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. z veliko besedo. Vspored: 1. „Na slavo Avstriji“, vglasbil A. Förster za peteroglasen mešan zbor. — 2. Slavnostni govor. — 3. Cesarska pesem, poje mešani zbor. — 4. „Misli leté“; koncertni komad za 3 citre vglasbil Kalbacher. — 5. „Avstrija moja“, vglasbil A. Nedvčd za moški zbor. — 6. „Hrepenenje“, vglasbil Hauser za citre na lok z glasovirom. — 7. „Naše gore“, vglasbil A. Förster za mešani zbor. — 8. „Igralka“, veselo-igra v enem dejanji; prosto po Fournier-u poslovenil Viktor Eržen.

Raznoterosti.

— Pekovski nemiri v Benetkah. Iz Trsta se poroča, da so vsi pekovski pomočniki, okolu dvatisoč, ustavili delo. Peki so dobili vojaške pomočnike. Cena je kruhu za polovico poskočila.

— Za prijatelje starin. Iz Aten se poroča, da bodete francoska in grška vlada kupili

zemljišča in poslopja v Delfiju za šestdeset milijonov frankov, kjer bodo izkopavali starinske stvari. Prebivalci se bodo v bližnji naselili.

— Največjo tehtnico na svetu so nedavno izgotovili v Kruppovi livarni v Essenu. Tehtnica nosi stotisoč kilogramov.

Telegrami.

Dunaj, 30. novemb. Zbornica poslancev: Predložil se začasni proračun za prvo četrtletje 1889. Trgovinski minister odgovarja na interpelacijo o pomanjkanju vozov za prevajanje premoga na državnih železnicah, pojasni njegove vzroke ter se izjavi, da so se že spomladi in poleti ukrenile naredbe, ki bi le pri normalnih razmerah zadostovale, da bi ne bilo manjkalo vozov. Vlada je podpirala železnične uprave v vsakem oziru gledé pomnožitve vozil. Tudi glavno nadzorstvo se je potrudilo, da ustreže pritožbam.

Dunaj, 30. novemb. „Wienerzeitung“ objavlja cesarjevo pismo nadvojvodi Karolu Ludoviku; v njem se mu izreka Najvišje priznanje kot zaščitniku nižjeavstrijske obrtne razstave, ki je pokazala v vseh strokah obrtne marljivosti silen napredek in h katere lepemu vspeku je bistveno pripomogel nadvojvoda. Objavlja nadalje dolgo vrsto odlikovanj povodom razstave članom razstavnega odbora in razstavljalcem, na prvem mestu pa izraz popolnega Najvišjega priznanja Banhansu za posebno zaslužno in vspešno delovanje kot odborov predsednik.

Pariz, 29. novembra. Pododbor je izčrtal večje svote iz izvanrednega vojnega proračuna. Ribot ni hotel prevzeti poročila. Komisija je sklenila, da bo prej zaslišala vojnega ministra o tehničnih delih in finančnega ministra o dohodkih, ki bi pokrili troške, predno bo konečno o tem sklepala.

Bukarešt, 29. novembra. Hlevi kraljevega gradú v Sinaji so popolnoma pogoreli. Sodi se, da je storila to zlobna roka.

Umrli so:

28. novembra. Fran Klein, delavčev sin, 4 tedne, Tržaška cesta št. 20, katar v črevih.

V bolnišnici:

26. novembra. Amalija Šmajd, kuharica, 35 let, tuberculozis pulm.

Tujci.

28. novembra.

Pri **Maliču**: Knecht, Popper, Baller, Jonoloff in Chiger, trgovci, z Dunaja. — Deležalek, sodnijski pristav, iz Metlike. — Kalman, enoletni prostovoljec, iz Galicije.

Pri **Stonu**: Freisinger, tovarnar, iz Trsta. — Hren iz Cirknice. — Štrukel, župnik, iz Loke. — vitez Viktor, nadporočnik iz Trsta. — Sellak, veleposestnik, iz Daruvara. — Deperis, okrajni komisar, iz Postojane.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	730-5	5-6	sl. sšzap.	oblačno		
29. 2. u. pop.	729-9	11-4	sl. jizap.	"	3-70	
9. u. zveč.	729-2	9-8	sl. jzap.	"	dež	

Srednja temperatura 8-9° C., ja 7-1° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

30. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 85 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16%	82 " 55 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 65 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 65 "
Akcije avstr.-ogerske banke	875 " — "
Kreditne akcije	303 " 70 "
London	121 " 80 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 66 "
Cesarski cekini	5 " 76 "
Nemške marke	59 " 72 1/2 "

Izvrstna

polenovka (Stockfisch)

dobivala se bo po prav nizki ceni skozi ves advent pri

Mariji Brus poprej **Stefe**
pred **Škofjo.** (2)

Izdajatelj: Matija Kolar.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priloga prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so **oljnate barve v ploščevinastih pušicah** (Blecbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medljatova hiša)

priloga svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., žimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nizke ceni.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela. Cenilnik s podobami zastoj in franko.

Neues reich illustriertes

Pracht-Lieferungswerk!

Christoph

Columbus

sein Leben und seine Entdeckungen.

Nach dem Französischen des Grafen Kofely de Torgues bearbeitet von Philipp Laicus.

Reich illustriert mit Randeinfassungen, Scenen, Landschaften, See- und Porträts und Karte.

Complet in 18 Lieferungen in 4°. Zum Preise à 80 Pf. = 1 fl.

Verlag von Benziger & Co.

Einsiedeln — Waldshut (Schweiz). (Deutschland).

Zu beziehen durch:

„Kathol. Bukvarna“ v Ljubljani.

Vozni red cesarjevič Rudolfove železnice.

Iz Ljubljane v Beljak.

Iz Beljaka v Ljubljano.

Postaje	Osobni vlaki			
	št. 918 po noči	št. 1714 zjutraj	št. 1716 dopoldne	št. 1712 zvečer
Ljubljana j. k.		6-25	11-40	6-15
Ljubljana R. k.		6-29	11-45	6-19
Vižmarje		6-39	11-55	6-28
Medvode		6-52	12-7	6-40
Loka		7-5	12-21	6-53
Kranj		7-22	12-38	7-09
Sv. Jošt (ostaj.)		7-27	12-43	7-13
Podnart		7-42	12-58	7-27
Otoče (ostaj.)		7-49	1-4	7-33
Radovljica (ostaj.)		8-2	1-18	7-46
Lesece		8-10	1-28	7-54
Zerovnica (ostaj.)		8-21	1-39	8-05
Javornik		8-30	1-48	8-14
Jesenice		8-40	1-58	8-23
Dovje		8-59	2-19	8-40
Kranjska gora		9-23	2-48	9-4
Rateče-Bela Peč		9-38	3-3	9-18
Trbiž		9-55	3-20	9-33
		št. 904	št. 916	št. 902
Trbiž	4-35	11-7	3-38	9-43
Thörl-Maglern	4-48	11-17	3-52	
Podkloster	5-01	11-27	4-05	10-2
Fürnitz	5-17		4-21	
Toplice Beljak (ostaj.)	5-25		4-29	
Beljak drž. ž. (ostaj.)	5-31		4-37	
Beljak j. k.	5-35	11-50	4-41	10-25
		zjutraj	dopoldne	popoldne zvečer

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), naj bolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupeem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmatratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

☛ Ceniki s podobami zastoj in franko na zahtevanje. ☛

„Kmetovalec“

je edini slovenski, gospodarski list s podobami. „Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi pöli. „Kmetovalec“ prinaša poljedelske, živinarške, vinarške in druge članke, gospodarske novice ter daje naročnikom svojim dobre gospodarske svete. „Kmetovalec“, stoji na leto 2 gl., za gg. učitelje in knjižnice ljudskih šol pa le 1 gl. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobó vse izišle številke bistega letnika.

KMETOVALEC.

Ilustriren gospodarski list s prilogo „Vrtar“. Uradno glasilo za kmetstvo in vinarstvo. Urednik: Dr. Anton Obreza. Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 4.

Redna cena za leto 2 gl., za gg. učitelje in knjižnice ljudskih šol pa le 1 gl. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobó vse izišle številke bistega letnika.

„Vrtnar“

je list s podobami, ki prinaša sad-jarske in spleh vrtarske članke. „Vrtnar“ izhaja dvakrat na mesec. „Vrtnarja“ dobó naročniki „Kmetovaleca“ zastoj. (20)

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katholische Tiskarne“ v Ljubljani.